

IPARI VÁROS - IPARVÁROSOK ÉS VÁROSI IPARTERÜLETEK MEGÚJULÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI
Borsod-Abaúj-Zemplén megye meghatározó ipari városainak példáján keresztül

Ipari városok megújulása, városfejlesztési stratégia,
köztérfejlesztés, átmeneti (alternatív) iparterület használat

Kutatási beszámoló
BME Építőművészeti Doktori Iskola -2012/13

Borzsák Veronika
Konzulens: Fejérdy Péter DLA
2013. április 24.

ELŐZMÉNYEK

Kiállítás és műhelybeszélgetés-sorozat

Kiállítás sorozat rendezés és szervezés (Ózdi Olvasó, Miskolci Galéria, Budapest FUGA), hozzá kapcsolódó műhelybeszélgetés-sorozat (Miskolc) részvétel és tapasztalat

Városmegújító mozgalom, Miskolc

Miskolcon a kiállítás és műhelybeszélgetés-sorozat kapcsán kialakult városmegújító mozgalom, amelynek több civil szereplőn kívül a Borsod2050 csapata is részese lett

Városfejlesztési stratégiáról szóló I féléves dolgozatom

Miskolc és Ózd városfejlesztési stratégiájával foglalkozott, azonban a műhelybeszélgetés-sorozat tapasztalatai alapján úgy tűnik, hogy a kizárólag stratégiai megközelítés jelenleg nem visz közelebb a helyzet megoldáshoz.
→ rengeteg nehezítő tényezőre fény derült, valójában sokkal árnyaltabb a helyzet, hiányoznak fokok a lépcsőből

KUTATÁSI CÉLOK

Saját eddigi munkánk dokumentálása: a Borsod2050 események és tapasztalatok összegzése

Szeretnék arról is írni, amilyen események történtek a közös projekt során: a saját témám szemszögéből nézve a kiállítás és a műhelybeszélgetés-sorozat tapasztalatainak összegzése.

Városmegújító törekvések jelenleg is alakuló folyamatainak nyomonkövetése

Ózd és Miskolc

- Egyelőre nem történt semmilyen konkrét beavatkozás (bontásokon kívül), most formálódó folyamatok, ennek 2 iránya van: alulról jövő és civil törekvések, városvezetési és politikai törekvések
- Egyfajta versenyhelyzet a két legfontosabb megújulás előtt álló volt ipari város között
- Bizonyos pontokon eltérő, bizonyos pontokon hasonló körülmények a két városban

Ipari városok és volt iparterületek megújítási stratégiái, kutatások folytatása, elméleti háttér

Olyan eseteket sorra vétele és csoportosítása, ami egy lehetséges horizontot vázol a borsodi lehetőségekkel kapcsolatban

- Gyűjtő-kutató munka
- Rendszerezés, összevetés

TÉMAVÁZLAT

1. Helyzetkép Borsod

Bevezető (gazdasági okok, környezet állapota)

Problémafelvetés

Az érvényben lévő fejlesztési stratégiák és rendezési tervek bemutatása

A városok vezetésének eddigi lépései, hozzáállásuk bemutatása

Városmegújító civil kezdeményezések

Tapasztalatok összegzése

2. Helyzetkép nemzetközi – Sikeresen megvalósult városi iparterület-rehabilitációk (Lehetőségek, esettanulmányok, mi az, ami lehetne itt is? Milyen lehetséges utak vezetnek ehhez?)

Megközelítési mód szerint

- Felülről jövő városmegújítási stratégiák
- Az alulról jövő kezdeményezések szerepe az iparterület megújításban

A kétfajta megközelítési irány tanulságainak összegzése

3. Városi iparterület-megújítás Borsod

Mi a lehetséges forgatókönyv? Sok megfogalmazódott kérdés

TÉMAVÁZLAT - I FÉLÉVES TÉMA

1. Helyzetkép Borsod

Bevezető (gazdasági okok, környezet állapota)

Problémafelvetés

Az érvényben lévő fejlesztési stratégiák és rendezési tervek bemutatása

A városok vezetésének eddigi lépései, hozzáállásuk bemutatása

Városmegújító civil kezdeményezések

Tapasztalatok összegzése

2. Helyzetkép nemzetközi – Sikeresen megvalósult városi iparterület-rehabilitációk (Lehetőségek, esettanulmányok, mi az, ami lehetne itt is? Milyen lehetséges utak vezetnek ehhez?)

Megközelítési mód szerint

- Felülről jövő városmegújítási stratégiák
- Az alulról jövő kezdeményezések szerepe az iparterület megújításban

A kétfajta megközelítési irány tanulságainak összegzése

3. Városi iparterület-megújítás Borsod

Mi a lehetséges forgatókönyv? Sok megfogalmazódott kérdés

TÉMAVÁZLAT - II FÉLÉVES TÉMA

1. Helyzetkép Borsod

Bevezető (gazdasági okok, környezet állapota)

Problémafelvetés

Az érvényben lévő fejlesztési stratégiák és rendezési tervek bemutatása

A városok vezetésének eddigi lépései, hozzáállásuk bemutatása

Városmegújító civil kezdeményezések

Tapasztalatok összegzése

2. Helyzetkép nemzetközi – Sikeresen megvalósult városi iparterület-rehabilitációk (Lehetőségek, esettanulmányok, mi az, ami lehetne itt is? Milyen lehetséges utak vezetnek ehhez?)

Megközelítési mód szerint

- Felülről jövő városmegújítási stratégiák
- Az alulról jövő kezdeményezések szerepe az iparterület megújításban

A kétfajta megközelítési irány tanulságainak összegzése

3. Városi iparterület-megújítás Borsod – Mi a lehetséges forgatókönyv?

Sok megfogalmazódott kérdés

1. Helyzetkép Borsod

Bevezető (gazdasági okok, környezet állapota)

Problémafelvetés

- Pusztuló ipari örökség
- Rendezetlen sorsú városi területek (tulajdonviszonyok rendezetlensége, felhasználás tekintetében nincs, vagy ellentmondó víziók vannak, nincs hosszútávra tudatosan felépített stratégia)

Az érvényben lévő fejlesztési stratégiák és rendezési tervek bemutatása

- Dr. Váczi Piroska örökség alapú városfejlesztés 2004,
- Koszorú Lajos Borsod-Abaúj-Zemplén megye területrendezési terve 2009
- Miskolc IVS
- Rombauer Terv Ózd

A városok vezetésének eddigi lépései, hozzáállásuk bemutatása

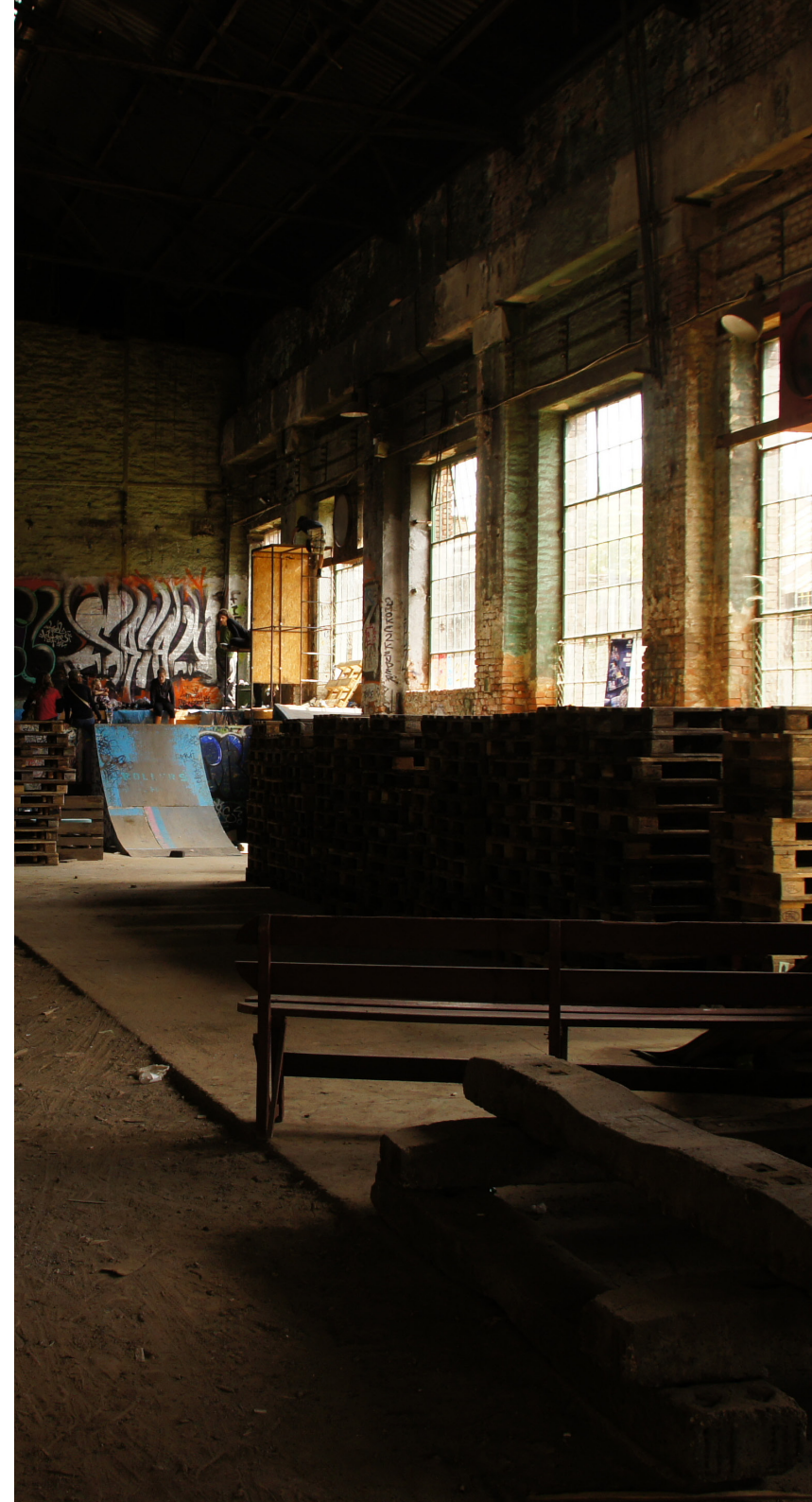
- Ózd és Miskolc eltérő hozzáállása az ipari örökség megőrzése és a városmegújítási stratégiát tekintve

Városmegújító civil kezdeményezések

- Közép Európai Ipari Örökség Útja Egyesület tevékenysége, és a Miskolci Galériával közös szervezésben létrejött Borsod 2050 kiállítás, és műhelybeszélgetés-sorozat → párbeszéd kezdeményezés
- Factory Aréna, alkotótáborok → elsősorban a fiatalokat megcélzó programok

Tapasztalatok összegzése

- A kiállítás különböző helyszíneinek és az előadássorozat tapasztalatainak összegzése
- A két város egyfajta „versenyszituációba” került, ki mutat kinek irányt?
- A résztvevők szempontjából jelen pillanatban még nincs homogén szándék az iparterületek sorsát illetően (iparterület marad/megújulás, városi szándék/tulajdonosi szándék/lakossági igények)
- Egyelőre nem jellemző a regionális gondolkodás az iparterületek megújításával kapcsolatban
- Az iparterület megújítás jelenleg is formálódó folyamatai zajlanak, jelenleg is zajlik a helyzetfelismerés, ám ellentmondó hangok vannak ezzel kapcsolatban

2. Helyzetkép Nemzetközi

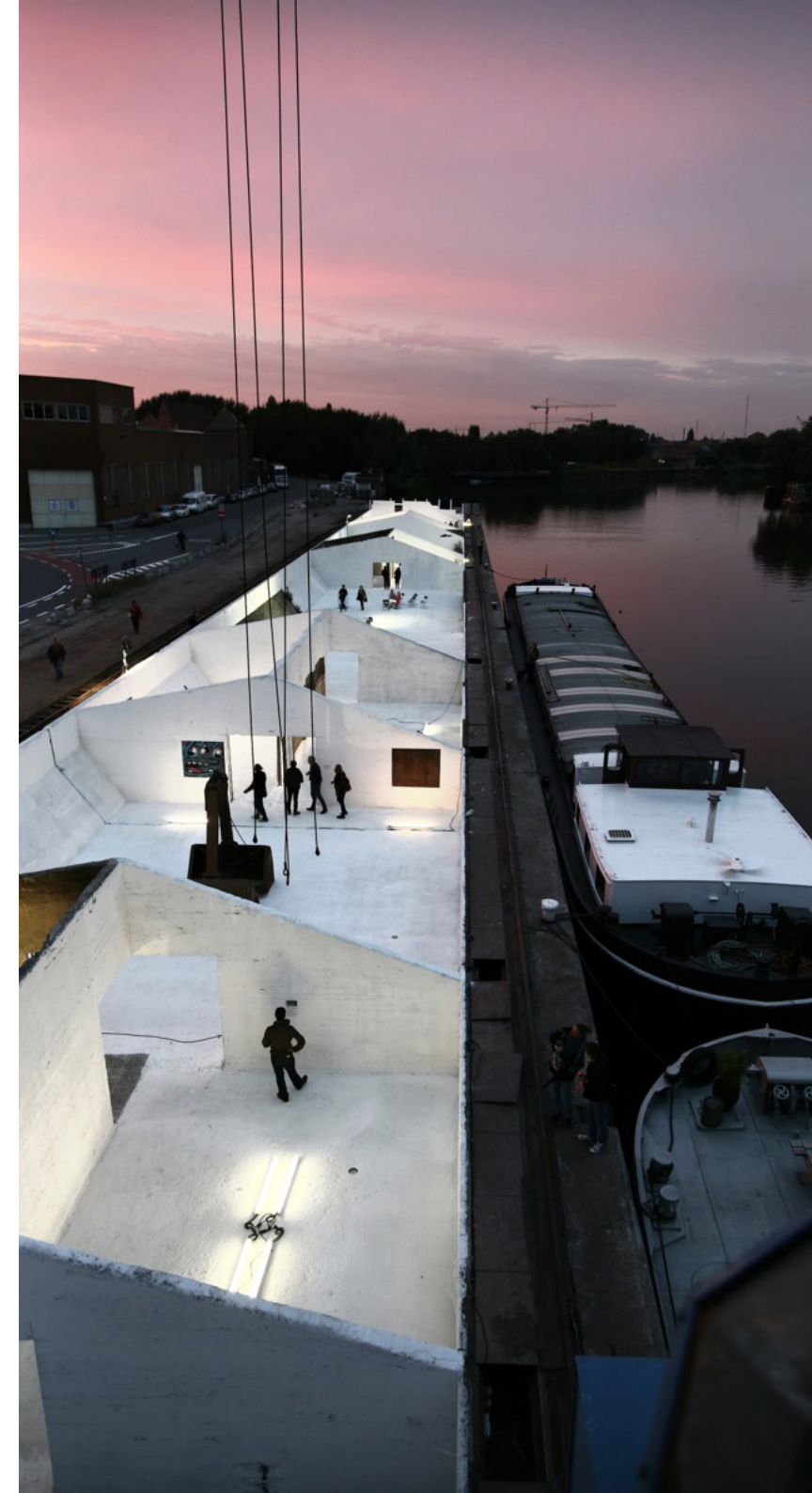
Sikeresen megvalósult városi iparterület-rehabilitációk (Lehetőségek, esettanulmányok, mi az, ami lehetne itt is? Milyen lehetséges utak vezetnek ehhez?)

Megközelítési mód szerint

1. Felülről jövő városmegújítási stratégiák
(sokszor regionális megújítási stratégiák részeként pl. IBA – Ruhr-vidék: Essen, Dortmund, Duisburg, Francia megközelítés Pas-de-Calais, Lens és a Louvre)
2. Az alulról jövő kezdeményezések szerepe az iparterület megújításban: átmeneti (alternatív) terület használat
 - városi példák elemzése: Ghent, Amsterdam WesterGasfabriek, Duisburg Nord Landschaftspark, Zollverein Essen)
 - Borsod2050 kísérlet 2013 nyári alkotótábor, NKA pályázat keretében

A kétfajta megközelítési irány tanulságainak összegzése Borsod szempontjából

A nyugat-európai példák azt mutatják, hogy a sikeres rehabilitációkat jól felépített, hosszú távú stratégiai tervezés előzte meg. Ez Borsodban még nem tudott kiteljesedni, az egymásnak ellentmondó érdekek és rendezetlen területi viszonyok miatt, egyelőre túl távolinak is tűnik → az átmeneti terület használat és az alulról jövő kezdeményezések jelentősége felértékelődhet

3. Városi iparterület-megújítás Borsod - Mi a lehetséges forgatókönyv?

Lehet-e ilyen “forgatókönyvet” írni?

Minden eset és város egyedi?

Lehet-e irányelveket megfogalmazni?

Van-e létjogosultsága az iparterület-megújításon alapuló regionális szemléletmódnak?

Miért lehet jó ez? Hogyan segítheti a városok fejlődését?

Adhat-e ez valamilyen környezetalakítási koncepciót?

Elképzelhető-e olyan nagy volumenű iparterület-rehabilitációs projektek Borsodban, mint nyugat-Európában?

Miben más Borsod?

Elképzelhető-e, hogy amíg a “forgatókönyv” elkészül a területet alternatív módon hasznosuljon?

...

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!